

Complexnummer: 524593

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Frisiastate

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

524594, 524595, 524596, 524597

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Lindelaan 2, 2243 BS te Wassenaar

Complexomschrijving

Inleiding

Buitenplaats 'Frisiastate' met WOONHUIS (1), KOETSHUIS/DIENSTWONING (2), PORTIERSWONING (3) en MOESTUIN met MUUR (4). De gebouwen in Nieuw Historiserende stijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engels Landhuisstijl dateren uit 1910 naar een ontwerp van de architecten Z. Hoek en J.T. Wouters. Opdrachtgever was de uit Rotterdam afkomstige E.P. de Monchy. Bij de buitenplaats behoorde een toegangshek, die echter is gesloopt. De moestuin hoorde oorspronkelijk bij het nabijgelegen kasteel Oud Wassenaar, maar is in 1910 onderdeel van Frisiastate geworden.

Het complex is gesitueerd in een deel van het landschapspark dat de landschapsarchitect C.E.A. Petzold omstreeks 1880 heeft aangelegd bij kasteel Oud Wassenaar. In 1907 kwam de buitenplaats Oud Wassenaar in bezit van de architecten Hoek en Wouters die een deel van het terrein bestemden tot villapark. De parkaanleg is rond het huis enigszins aangepast, maar de karakteristiek van de aanleg van Petzold is behouden.

Na de dood van De Monchy werd in het huis ,uit de nalatenschap van het echtpaar De Monchy, een kindertehuis gevestigd en die functie heeft het tot 1996 gehad.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gebouwen van Frisiastate zijn gegroepeerd rond een bassecour met gazon, een rondgaande oprijlaan en enkele monumentale kastanjabomen. De portierswoning staat bij het toegangshek aan de Lindelaan; het landhuis aan de oostkant en het koetshuis aan de noordkant, recht tegenover het hek. De ommuurde moestuin ligt westelijk van het gebouwencomplex.

Waardering

Het complex Frisiastate is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde

- als representatief voorbeeld van een landhuis in Nieuw Historiserende stijl met bijgebouwen uit het eerste kwart van de 20ste eeuw, naar analogie van historische buitenplaatsen, kenmerkend voor de eerste fase in de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp;
- vanwege de ensemblewaarde wegens de historisch-functionele en ruimtelijk-.stilistische relatie van de complexonderdelen met de omringende parkaanleg, in oorsprong behorend bij het naburige kasteel Oud-Wassenaar.

Monumentnummer*: 524594

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 april 2002
Kadaster deel/nr 82992/175

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar F 11248

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

LANDHUIS Frisiastate gebouwd in Nieuw Historiserende stijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engels Landhuisstijl. In opdracht van de uit Rotterdam afkomstige E.P. de Monchy kwam het landhuis in 1910 naar een ontwerp van de architecten Z. Hoek en J.T. Wouters gereed.

Omschrijving

Onderkelderd pand van twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een hoog mansardedak met leien in Maasdekking. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond met aan alle gevels hoog opgaande risalieten onder gebroken steekkappen. Aan de noordgevel een éénlaagse vleugel onder mansardekap. De gevels zijn boven een hoge plint van bruine baksteen, opgetrokken in rode baksteen in kruisverband met grijze zandstenen sierbanden en -blokken. Zandstenen fries onder de overstekende gootlijst. Gebeeldhouwde zandstenen ornamenten met familiewapens op de hoeken en in de geveltoppen met gestileerde decoraties. Op verschillende plaatsen in de gevels tegeltableaus en losse tegels met planten en dierfiguren (haan, poes e.d.) in reliëf. Enkele vensters onder natuurstenen lateien en grote samengestelde vensterpartijen in robuuste vensteromlijstingen van blokken grijze natuursteen. In een aantal van de vensters glas-in-loodramen en roedenverdeling in de bovenlichten. Houten luiken met zandlopermotief voor de onderramen. Boven enkele vensters rond- en segmentbogen met natuurstenen sierblokken.

Centraal in de symmetrische voorgevel (west) een entreepartij in uitgebouwd portiek met balkon tussen twee hoge risalieten. Een gemetselde bordestrap van vijf treden met natuurstenen dekplaten leidt naar de houten deur met profiellijst onder half rond vierledig bovenlicht. De rondboog van het portiek rust op rechthoekige taps toelopende natuurstenen gecanneleerde kolommen, de wanden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn gedecoreerd met speklagen. Aan weerszijden van de trap gemetselde vleugelstukken met natuurstenen blokken en dekplaat, die de achtergelegen kelderentrees aan het zicht onttrekken. Het portiek wordt geflankeerd door vensters met halfronde bovenlichten. Boven het portiek een balkon met natuurstenen borstwering waarin reliëftegels zijn opgenomen. De dubbele glasdeur met bovenlicht is gevat in een lijst van natuurstenen blokken, evenals de flankerende vensters. In de voorgevel van de linker risaliet driedelige vensterpartijen en in de zijgevel smalle enkele vensters. Rechter risaliet met kleine enkele vensters in voor- en zijgevels. Rechts van het rechter risaliet is de hoge plint doorgetrokken als borstwering van de achtergelegen bordestrap in de hoek met de zuidgevel.

In de middenrisaliet van de zuidgevel zijn de dubbele glasdeur en de vensters op de bel etage gevat in een zandstenen lijst. De deuren geven toegang tot een verhoogd terras met gemetselde borstwering en trap naar de tuin. Tegen de noordgevel een éénlaags aanbouw en grote gemetselde schoorsteen. Voor de middenrisaliet van de symmetrische achtergevel (oost) een grote serre met zandstenen gecanelleerde taps toelopende kolommen, oorspronkelijk een open veranda. De borstwering van het balkon boven de serre is uitgevoerd met beeldhouwde natuurstenen blokken en reliëftegels. Aan weerszijden van de risaliet grote vierledige vensterpartijen en dubbele glasdeur van het balkon met boven- en zijlichten in natuurstenen lijst. Rondom in het dak dakkapellen onder lessenaardakjes.

In het INTERIEUR, dat in plattegrond en detaillering met name op de bel etage goed bewaard is gebleven, is ook de combinatie van de Engelse Landhuisstijl en de Neo-Hollandse Renaissance terug te vinden. In de gang, het trappenhuis en enkele kamers op de begane grond bijzondere rijk uitgevoerde in vakken verdeelde stucplafonds met profiellijsten en geometrische patronen in Renaissancestijl. Tochtportaal met marmeren vloer en lambrisering onder gepleisterd tongewelf. De aangrenzende vestibule is geheel met marmer bekleed en bevat een dubbele wastafel onder tongewelven. Over de breedte van het huis een gang met parketvloer, eiken paneellambrisering en -deuren. Aan de noordzijde van de gang een monumentale bordestrap met balusters in de vorm van gestileerde kolommen met voluutkapitelen. Tegenover de entree in de gang een haardpartij met Delfts blauwe tegels en eikehouten schoorsteenmantel en paneelbetimmering waarin een schilderstuk met landschap is opgenomen. Tweede haardpartij bij de trap met natuurstenen schouw in Tudorstijl en eikehouten schoorsteenmantel met in snijwerk uitgevoerde pilasters en fries met schelpmotief en consoles. In de gang hangt een tegeltableau uit 1919 (Tegelfabriek Westraven, Utrecht) dat herinnert aan het 40-jarig bestaan van het Prov. Ger. Weeshuis te Middelharnis. Tuinkamer met monumentale schouw in Neo-Lodewijkstijl met marmeren schoorsteenmantel, spiegel en daarboven een schilderstuk. Groen geschilderde betimmering met vergulde ornamentfriezen. Het plafond in de serre (oorspronkelijk open veranda) met ornamenten in Neo-Lodewijkstijl. (Voormalige) eetkamer met paneelbetimmering en 'inglenook' met hoge houten schouw, geflankeerd door glas-inloodramen.

Waardering

Het uit 1910 daterende landhuis Frisiastate is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als hoofdonderdeel en representatief voorbeeld van een landhuis met bijgebouwen naar analogie van historische buitenplaatsen, kenmerkend voor de eerste fase in de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp;

- wegens de Nieuw Historiserende bouwstijl met invloed van de Engelse landhuisstijl en de Neo-Hollandse Renaissance, een representatief voorbeeld van het bouwkundige oeuvre van de architecten Hoek en Wouters.

Het landhuis is in hoge mate gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel aan het ex- als het interieur.

Het landhuis heeft hoge ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 524595

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 april 2002
Kadaster deel/nr	82992/180

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Groen van Prinstererlaan	1 C	C		2243 BR	Wassenaar		
Groen van Prinstererlaan	1 B	B		2243 BR	Wassenaar		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Wassenaar	F				11119		
Wassenaar	F				11120		

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 2

KOETSHUIS, behorend bij de buitenplaats Frisiastate, in Nieuw Historiserende stijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engels Landhuisstijl uit 1910 naar een ontwerp van de architecten Z. Hoek en J.T. Wouters. Opdrachtgever was de uit Rotterdam afkomstige E.P. de Monchy.

Omschrijving

Het koetshuis heeft een U-vormige plattegrond en bestaat uit een, deels over twee bouwlagen opgetrokken, hoofdvolume met doorrit en bovenwoning en twee lage stalgebouwen rond een plein, dat is afgesloten door een muurtje en een hek. Het tweelaagse middendeel van het hoofdvolume wordt gedekt door een mansardekap en de lagere zijvleugels door gebroken zadeldaken. Boven de stalgebouwen asymmetrische zadeldaken, waarvan de dakschilden met uitzwenkende dakvoet aan de pleinzijde zijn verlengd. De daken zijn belegd met leien in Maasdekking. Net als bij het landhuis zijn de gevels boven een hoge plint van bruine baksteen opgetrokken in rode baksteen in kruisverband. De hoeken van het pand zijn als steunberen uitgemetseld. De gevels zijn gedecoreerd met natuurstenen sierbanden en -blokken en relieftegels met Oriëntaals ornamentiek. In de topgevels van de stalgebouwen zandstenen reliefs met paardenkoppen. In de voor- en achtergevel (noord en zuid) van het tweelaagse gedeelte op de begane grond de doorrit met grote deuren onder rondbogen, geflankeerd door vensters met half rond bovenlicht. Op de verdieping dubbele zesruits vensters van de woning. In de lage zijvleugel aan de westzijde een inrijdeur onder rondboog en in de geveltop een hooiluik met hijsbalk. De deur naar de bovenwoning bevindt zich in de oostelijke zijvleugel, waarin op de begane grond een tuigkamer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Voor de stalgebouwen aan weerszijden van het plein een veranda onder uitzwenkend dakschild dat rust op drie houten standvinken. Aan elke kant drie betegelde paardeboxen met houten lambrisering en horizontaal in tweeën gedeelde staldeur. Het plein tussen de stalgebouwen wordt afgesloten door een kniehoog muurtje en een hoger smeedijzeren hek met twee draaivleugels tussen gemetselde hekpijlers met natuurstenen dekplaat. Het plein is met klinkers in visgraatmotief bestraat.

Waardering

Het uit 1910 daterende koetshuis, behorend bij het landhuis Frisistate, is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als functioneel onderdeel van het complex, gebouwd naar analogie van historische buitenplaatsen.

- wegens de specifieke typologie, gebaseerd op historische voorbeelden en de Nieuw Historiserende bouwstijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engelse Landhuisstijl, identiek aan die van het landhuis. Het koetshuis is nagenoeg gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Inwendig zijn ondermeer de paardeboxen en een tuigkamer bewaard gebleven.

Het koetshuis bezit hoge ensemblewaarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Frisistate in relatie tot het landhuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524596

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 april 2002
Kadaster deel/nr	82992/178

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	F			11054

*Omschrijving***

Inleiding complexonderdeel 3

(Voormalige) PORTIERSWONING, behorend bij de buitenplaats Frisiastate, gebouwd in Nieuw Historiserende stijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engels Landhuisstijl. Het pand kwam in opdracht van de heer E.P. Monchy naar tekeningen van architecten Z. Hoek en J.T. Wouters in 1910 gereed.

Omschrijving

Het éénlaagse pand heeft een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken in rode baksteen in kruisverband boven een plint van grauwe baksteen. De gevels zijn voorzien van zandstenen sierbanden en -blokken. Het samengestelde mansarde-zadeldak is belegd met leien in Maasdekking. Kruisvensters en dubbele vensters met roedenverdeling onder strekken met natuurstenen aanzetstenen en luiken met zandlopermotief. De entree met eenvoudige paneeldeur bevindt zich in de oostgevel, rechts van een opgaand risaliet met dubbel zoldervenster onder latei. De topgevel van de risaliet is voorzien van een zandstenen afdeklijst.

Waardering

De uit 1910 daterende (voormalige) portierswoning, behorend bij het landhuis Frisistate, is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als historisch-functioneel onderdeel van het complex, gebouwd naar analogie van een historische buitenplaats.
- vanwege de Nieuw Historiserende bouwstijl met invloed van de Neo-Hollandse Renaissance en de Engelse Landhuisstijl, identiek aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

die van het landhuis. Het pand is nagenoeg gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

- vanwege de hoge ensemblewaarde als historisch-functuioneel en stilistisch onderdeel van het complex Frisistate en vanwege de beeldbepalende situering aan de basse-court.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Portierswoning

Monumentnummer*: 524597

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 april 2002
Kadaster deel/nr 82992/183

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1901

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 4

MOESTUIN met 19de-eeuwse MUUR behorend bij de buitenplaats Frisiastate. Oorspronkelijk behoorde de moestuin bij het naburige kasteel Oud Wasenaar en is in 1910 bij Frisiastate gevoegd. De moestuin ligt ten zuidwesten van het landhuis.

Omschrijving

Rechthoekige moestuin met bakstenen muur.

Waardering

De moestuin met 19de-eeuwse muur van Frisistate is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde wegens de ruimtelijke en functionele samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument